Ա. ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 262 ՇԱԲԱԹ 8 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1900 20 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1900 (Ն.Տ.)

10 ՓԱՐԻԶ

ՏԻՐ ՍԻՒՐՀԱՆԴԱԿԻՆ
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԼԻԼԻԿՈՍԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20, Պաղչէ Ալի Ճատտեսի, 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԻԶ

Direction du Journal Arménien
SOURHANTAG
20. Avenue de la S. Porte
CONSTANTINOPLE

ԵՏ ՉԻ ՏՐՈՒԻ
Խմբագրութեան ուղղուած ամէն գրութիւն

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 75
6 » » » 40

ԳԱՒԱՌԱՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
Թրքական ծախիզ վրայ
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
Թրքական ծախիզ վրայ
12 ամիսը կանխիկ Ֆր. 22
6 » » » 11

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրշ.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար յատնաւոր պայմաններ։

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ կը հրատարակուի աո,աւօտեան երբ պէտք ըլլայ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ
ԵՐԵՒԱԿԱՅԱԿԱՆԻՆ ԵՒ ԻՐԱԿԱՆԻՆ ՄԷՋ
1899 ԻՆ

Գ.

1900ին Թրանսվալ կը գտնուի իրականապէս ճիշդ այն վիճակին մէջ, ուր կը գտնուէր 1899ի վերջին ամիսները, մինչդեռ երեւակայականին մէջ այնպէս կը հաւատացուէր որ Անգլիացիները եւրոպական Տիւնդը Բրէտորիայի մէջ պիտի տօնէին։ Այս համառօթիւնը սիրողները երկու կարգի կը բաժնուին։ Բարեկամականը որ կը զարմանայ և թշնամականը՝ որ կը ծաղրէ։

Իրաւունք չկայ արդէն պնդելու որ Անգլիացիներուն Թրանսվալ բրած արշաւանքը երեւակայածին չափ դիւրին և համառօտ գործ մը պիտի ըլլար. որովհետեւ թէեւ Անգլիա Թրանսվալէն, Օրանժէն և անոնց բնական օգնականներէն անհամեմատ կերպով աւելի մեծ է, բայց երբ այդ մեծութիւնը Ֆրանսայի, Ռուսիոյ, Գերմանիոյ և ուրիշ մեծ տէրութիւններու դէմ կը բաժնուի, Թրանսվալներու և Օրանժներու դէմ չափաւորուած, և միայն առաւելակշռութիւնը ձեռք կ'ըլլայ, որով թէպետեւ ուշ բայց վերջնական յաջողութիւնը կ'ապահովուի։

Ինչպէս որ միշտ ըսած ենք, թէեւ անհաւանական, բայց անկարելի բան մը չէ որ Անգլիացիները չկրնան վերջնական յաղթութեան տիրանալու։ Բայց ասիկայ հաշիւի մը հեռեւութիւնը չէ, այլ միայն բախտի խաղ մը, ինչպէս Բուէնլիի երկաթուղեայ վիճակահանութեան 600,000 ֆրանք պարգեւը, որ կարելիութեան սահմանին մէջ է միշտ։

Զարմացող կամ ծաղրող երկու կարգերուն միջեւ սա ահագին տարբերութիւնը կայ որ, զարմացողները, իրենց կարծիքը օրինաւոր հաշիւներու վրայ հիմնած էին, իսկ ծաղրողները միմիայն հակառակութեան և բախտին անակնկալներուն կամ ժամանակաւոր արհածներու յեղյեղուկ դարձուածքներուն կռթնած կը գըտնուէին, և ասոր համար էր որ խոչ մը ֆրանսական, ռուսական, գերմանական, հոլանտական և ուրիշ թերթեր, ամէն պատերազմներու մէջ պատահած է՛ն սովորական դէպքերը, և մինչեւ իսկ 27 հոգիի կորուստին պէս ամենաչնչին բաները իբրեւ անգլիական մեծ պարտութիւններ կը հաշկակէին, անոնց ձեռքէն քաղաքներ առնելով Պօէրներուն կուտային, և Հարաւային Ափրիկէի մէջ ո՛չ մէկ Անգլիացի զօրավար և ոչ մէկ Անգլիացի դիւանաւոր կը թողէին որ մեռցուցած, վիրաւորած, պաշարած կամ գերի բռնած չըլլային. մինչդեռ անգլիական բանակները և քաղաքները տակաւին կանգուն կեցած են հըբաւէով մը, և Անգլիացիները Պօէրներու յառաջխաղացութեան հսանքը կեցնելէ զատ, թշնամիին դէմ յարձակողականի մէջ գտնուելու յանդգնութիւնն ալ կ'ունենան։

Հակառակը պատահելուն դէմ պնդելու իրաւունք չունինք։ Բայց ինչ բան որ ուղիղ հաշիւը կը ցուցներ նախապէս, նոյնութեամբ կանգուն մնացած է ճիշդ նախկին վիճակին մէջ, հակառակ նախատեսութեանց պակասութեան և բոլոր ծանր դժուարութիւններու։ Բայանի է թէ հեռապատկերին մէջ ան անուածները ինչ են.— Թրանսվալի և Օրանժի սա կամ նա ձեւին տակ Անգլիոյ իշխանութեան տակ անցնիլը, և մինչեւ եգիպտական սահմանագլուխը գտնուող երկիրներուն, ամբողջ Տէլակոայի, և օր մըն ալ Հապէշստանի մէջ անգլիական դրօշին ծածանիլը կա՛մ պարզապէս, կամ դրամի և կամ հաճայնութեան շնորհիւ, եթէ անակնկալ մը չպատահի Ափրիկէի Արեւելեան մասին այս անխուսափելի ճակատագրին իրականացումը ուշացնելու։

Եւրոպայի մէջ Անգլիացիներուն Թրանսվալեան պատերազմի եղանակը և ուղղութիւնը քննադատողները կրնան իրաւունք ունենալ շատ բաներու մէջ, որոնց ուղիղ դատողութիւնը կը վերաբերի միայն անոնց, որոնք զինուորական արհեստին մէջ հեղինակութիւններ են, և ծովու ճամբով հազար մղոն հեռու երկիր մը զօրք, ձի, թնդանօթ ևն. փոխադրելու դժուարութեան ինչ ըլլալը գիտեն։

Մեր հասկցած և համոզուած բանը այն է որ, բացի Անգլիայէ, ո՛ր եւրոպական տէրութիւնն ալ ըլլար, եթէ ծովերու վրայ իրեն դիմադրելու կարող կասկածելի բաներ մը ունենար, Թրանսվալ ելլելով, Անգլիացիներուն գործածէն խիստ մեծ և գուցէ անդարմանելի սխալ մը գործած պիտի ըլլար և չպիտի համարձակէր նոյնը ընելու։

Բայց խնդրին սկիզբէն ի վեր, լրջախոհ անձերու մտածանջութիւն պատճառող բանը, աւելի Թրանսվալի պատերազմին պատճառաւ ցամաքային եւրոպայի պետութեանց միջամտութեան հաւանականութիւնն էր, քան թէ բուն իսկ պատերազմը։ Մտատանջութիւն մը, որ չատերու կարծիքով, գրեթէ այսօր կամ վաղը իրականութեան սահմանին մէջ մտնելու դատապարտուած էր։

Իրապէս, բուն վտանգը հոն էր. որովհետեւ եւրոպական միջամտութիւն մը, Թրանսվալի պատերազմին պէս սահմանափակ, և հետեւաբար մանաւանդ աղէտ մը չըլլալով. Անգլիոյ դէմ շատ մը մեծ տէրութեանց պատերազմը, այսինքն ընդհանուր աղէտ և աւեր կը նշանակէր։

Այս ընդհանուր ագէտին մէջ, բնականաբար մենք ալ մեծ բաժին մը պիտի ունենայինք։ Անօրինակ կերպով անկասմ մը տեղի պիտի ունենար ամէն կարգի արժէքներու վրայ, վաճառականութիւնը սարսափելի հարուած մը պիտի կըրէր բոլոր աշխարհի վրայ. երկրագունդիս շատ մասերուն վրայ աշխարհագրական քարտէսները հիմնովին պիտի փոխուէին, հարուածները աղքատ, և աղքատները մըրսկիչ պիտի ըլլային. և ուրիշ շատ մը հաւանական ագէտներ տեղի պիտի ունենային անխուսափելի կերպով։

Ուստի գլխաւոր ուշադրութիւնս այդ կէտին վրայ դարձուցինք, և մեր սակաւ կարողութեան ներածին չափ հաստատապէս պնդեցինք և բացատրութեամբ մեր ընթերցողները համոզել փութացինք որ, Լոռ Սոլսպըրի (Անգլիոյ) ծովային զօրութիւնը որչափ ատեն որ ամենց բաղձացածին պէս ակար չէ, եւրոպական մամուլին և հեռագրական գործակալութեանց պատասխանատուութիւնները, պետական անձնուիրութեանց ականջներուն հանդէպ մի միայն այնչափ ազդեցութիւն կրնային ունենալ, որչափ լուկ հաճոյալից նուագ մը։

Ի պատիւ մարդասիրութեան, ուրախութեամբ պարծանք մը կը համարենք մեզ, որ ինչ ինչ սըխալած չենք մեր հաւատքին մէջ, և դարձեալ կը շարունակենք հաւատալ որ մինչև հակայ արձանին ոտքերը յիրաւի կաւէ ըլլալը հաստատուած վայրկենին, ներկայ քաղաքակրթութեան չենքը և ընկերակցութեան կազմութիւնը պիտի չարունակէ գոնէ ետ չերթալ, հակառակ Թրանսվալեան միջադէպերու։ Կը մտրթենք որ, գործը միայն տղայական բացագանչութիւններու մէջ մնայ միշտ, առանց վրճռաբար այն ոսկեայ փորձը յառաջ բերելու որով պիտի համոզուին անփորձները և բախտախնդիրները թէ ի՞նչ հետեւութիւն կրնայ ունենալ ցամաքային եւրոպայի բացարձակ թշնամութիւնը կաւէ արձանին դէմ։

Լ. ՄՈՒՐԱԴԵԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

Ինչպէս կրնայ ըլլալ որ մէկը 24 ժամ ցորեկ տեսնէ

Անցեալ օր Մաքրիգիւղի առաջին չոգեկառքով, մութն իւ լուսուն, երկու ազգայիններ Սիրքէճի կ'իջնէին։ Աւելորդ է ըսել թէ ես ալ միեւնոյն չոգեկառքին մէջ էի։ Առտուան Սաբհանջակը հետաքրքրութեամբ աչքէ անցուցին. Հարաւ. Ափրիկեան պատերազմի հեռագիրները, ամէնուդ գիտցած բանը, կը լափէին հա՛։ Յանկարծ Մ.ը ընդմիջեց Ն.ն։

—Բարեկամ, անուշա՛ծանօթ ըլլալու է ձեզի թէ՝ եանքիները տենդոտ հետաքրքրութիւն մը ունին Հարաւ. Ափրիկեան պատերազմին մանրամասնութեանց։ Առտուն, միջօրէին, իրիկուան դէմ անթիւ օրաթերթեր, յաւելուածներ կը հրատարակուին, և ժողովրդին հետաքրքրութիւնը զարձեալ չի գոհանար։ Արդեօք հիմայ, այս պահուս, ի՞նչ կ'ընեն կոր։

—Փառաւորապէս կերու խում. գարեջուր կը ճնկեն կոր։

—Խելքդ գլխովդ բեր, երէկ իրիկուընէ՞ մեացեր ես, ի՞նչ ես։

—Ոչ. բարեկամ, զարձեալ կ'ըսեմ, կեր ու խում, գարեջուր։

—Պէ՛ ճանըմ, առանկ բան կ'ըլլա՞յ. առտուանց կանուխ։

—Հէ՛, առտուանց կանո՛ւխ։ Այս պահուս հոն գիշերուան ժամն երեքն է գրեթէ։

—Խելքիս կուզայ կոր, ի՞նչ տաբօրինակ բան։ Հիմայ ամէն տեղ ցորեկ չէ՞, ի՞նչ կ'ըսես։ Ամերիկացիներն ալ մեզի պէս գործի չեն երթար. չուկայի դռները ափ չե՞ն առներ։

—Խելքդ սիրեմ. մեզը որ դպրոցին մէջ աշխարհագրութիւն ալ կարդացեր ես։

—Իրաւ աշխարհագրութեան դաս առած եմ ա՛մա, փաթաք չունէի. խոշոն չպիտի ըլլայի որ ուշի ուշով հետեւէի աշխարհագրութեան դասին։

—Տնաո՛ր մի ե՛ս, ո՛րչափ սխալներ ես. խելքիդ պտուկը անիծեմ, խոշոն ըլլալու համա՛ր աշխարհագրութիւն կը սորվինք. եթէ սորված ըլլայիր, առանկ տաբօրինակ հարցումներ պիտի չուղղէիր ինծի։ Շատ տաբրսական բան բան մըն է հարցնելդ, քոյոզդ տղան ալ գիտէ։

Երկիրը հողի (տոպաճ) պէս ինքն իրեն վրայ կը թաւալի, ու միանգամայն արեւին բոլորտիքն ալ կը դառնայ։ Մեզի այնպէս կ'երեւայ որ արեւը կը դառնայ մեր բոլորտիքը ու մենք անշարժ կեցեր ենք։ Օրինակ մը տամ որ աղէկ հասկնաս։ Պատուհանէն դուրս նայէ, սա դիմացի չէնքերը, եէսի Դուլէի տուները քեզի ի՞նչպէս կ'երեւան կոր։

—Կարծես թէ հակառակ ուղղութեամբ, նապաստակի պէս մեր առջեւէն կը փախչին կոր։

—Լաւ ուրեմն, մենք ալ նապաստակէն միլիոնաւոր արագութեամբ արեւին չուրջը կը դառնանք։ Երկիրը գնաստձեւ է։ Գնաստձեւ մարմին մը եթէ ճրագին դէմ դարձնելու ըլլաս, անոր ամէն կողմերը լոյս կը տեսնե՞ս։ Բնական է թէ ոչ։ Այդպէս ալ երկիրս արեւին չուրջը դառնալու ատեն, անոր մէկ մասը կը լուսաւորուի, այսինքն ցորեկ կ'ըլլայ, միւս մասն ալ կը խաւարի այսինքն գիշեր կ'ըլլայ։

Հիմա քեզի հասկցնեմ թէ՝ Աչխարհիս վրայ ուր տեղ ցորեկ է, ուր տեղ գիշեր։ Գիտե՞ս, չուկան յաճախորդին տպածոյ ծախելու ատեն մէթրօ կը գործածենք, հասկնալու համար թէ ո՛րչափ տուինք։ Այդպէս ալ գիտնականները, աշխարհագիրները երկիրը չափելու համար մէթրոյի տեղ կը գործածեն երկայնութեան ու լայնութեան աստիճանները։ Աչխարհս ո՛չ երկայնք ունի ոչ լայնք. թէ ինչու համար այսպէս ըսած են, ուրիշ անգամ, եթէ ինծի չիշէ մը գարեջուր խոստանաս. ձրի չեմ սորվեցներ։ Երկայնութեան աստիճանները վերէն վար ձգուած. են թէեւ աչխարհս վեր վար չունի. դիտմամբ ըսի որ հասկնաս. գիտական բացատրութեամբ պէտք է ըսել հիւսիսէն հարաւ, բեւեռէ բեւեռ։ Այդ երկայնութեան աստիճաններուն կեդրոնը տարբեր տեղ կ'ընդունին եւրոպացիները, որ սխալ է։ Երկայնութեան կեդրոնական գլխաւոր աստիճանին միջօրէական կ'ըսեն ուր վեր կը նըշանակեն։ Իրիկունը եթէ տուն երթաս առ քրոջդ տղուն աչխարհացոյցը նայէ։ Աչխարհացոյցին վերի կողմը հիւսիս, վարի կողմն ալ հարաւ է, միւս կողմերն ալ դուն գիտցիր, ամէն բան ես չգիտի ըսեմ։ եթէ աչխարհացոյցը փրանսերէն է, գէսա որ միջօրէականը Բարիզէն քաշուածպիտի տեսնես, եթէ անգլիերէն է, կրնիչէն որ Լոնտոնի քիւին տակ քաղաքմըն է, աստղաբաչխական դիտարան ունի։ Աստղաբաչխները կատարութենէն մեծ դժուարներ կ'առնեն, գիշեր, ցորեկ, հեռադիտակին աչուրնին երկինքը կը դնեն, գիւտեր կ'ընեն, գուչակութիւններ կ'ընեն, թող որ գուչակութեանց մէկն ալ անցեալները ճըլե ելաւ, և եթէ գերմաներէն է, երկաթի կղզիէն կը հաչուեն։ Այս գլխաւոր միջօրէականին արեւմտեան երկիրները կը կազմեն ամերիկեան կիսագունտ, արեւելեանները ալ արեւելեան կիսագունտ։ Մեզի, որ արեւելեան կիսագունտին վրայ ենք, ցորեկ եղած ատեն արեւմտեան անները գիշեր է։ Ամերիկա ալ որ արեւմտեան կիսագունտին վրայ կը գտնուի, հիմա գիշեր է։

Ալէկ միտքս բինաւ։ Այս տարի աչխարհագրութեան քննութեան մը ներկայ գտնուեցայ։ Աչխարհագրութեան դասատուն քիչ շատ այս բաները սովրեցուցած էր. բայց խեղճը նախապաչարած էր տղոց միտքը։ Տղաք այնպէս գիտէին, ուսուցիչն ալ ցնոա պէս գիտէր, թէ Բարիզի միջօրէականէն անդին մեզի ցորեկ եղած ատեն գիշեր է, մինչդեռ սխալ է։ Այդ հաչուով հիմայ Անգլիոյ նաև Սպանիոյ ու Բորթուկալի մեծ մասը գիշեր էս վարժապետն ալ յանցանք չունի. տեսա՞ր սա աչխարհագրութեան գրքերը, աչխարհագիրներու սխալ հաչիւները ու տաք գլուխ ազգերու ըվ.ինդը որոնք ամէն բան իրենցն ըլլալ կ'ուզեն։ Չեն գիտեր թէ ի՛նչ մեծ սխալներու մէջ կ'իյնան։ Անգլիական, Ֆրանսական հաչիւները բոլորովին սխալ են. Թող տուր Իտալականը որ միջօրէականը իրենց Աթէնքէն, Ֆիօրէնցա քաղաքէն, ու Ռուսերը՝ Մոսկուայէն կ'ընդունին։ Գերմանացիները միայն չափելով ձևելով կը պնդեն, հազար կը չափեն, մէկ կը խօսին։ Գերմանացիները երկայնութեան գլխաւոր աստիճանը, գլխաւոր Միջօրէականն, արդէն ըսինք, երկաթի կղզիէն կ'ընդունին, որով Քանարեան կղզիներէն դէպի արեւելք գըտնուած երկիրները արեւելեան կիսագունդը կը կազմեն, ու դէպի արեւմուտք տարածուածներն ալ արեւմտեան։ Դիտուած, փորձուած է որ հիմա մէկը իրիկուան ժամը 12ին, վերջալոյսին երկաթի կղզին հասնի ու իր ճամբան դէպի արեւմուտք, Ամերիկա չարունակէ, քանի մը վայրկենէն, ֆոխանակ էնէլը տեսնելու, արշալոյս պիտի տեսնէ, որով այդ ճամբորդը երկաթի կղզիէն սկսեալ, Ատլանտեան Ովկիանոսին վրայ, 24 ժամ, օր մը ամբողջ, ցորեկ պիտի տեսնէ, եթէ գարնանային գիշերահաւասարին ու աշնանային գիշերահաւա-

սարին պատահի։ Ասանկ բնական երեւույթ. բարեկամ, կեանքիդ մէջ տեսա՞ծ ես։

Դեռ քեզի ուրիշ ապացոյց մըն ալ տամ թէ Գերմանացիներուն հաշիւը ճիշդ է. այսինքն արեւմտեան աշխարհը, որ արեւելեան երկայնութեան ու արեւմտեան երկայնութեան աստիճանները պէտք է սկսին երկաթի կղզիէն։ Անկէ սկսեալ տարբեր աշխարհ մը կը գտնես. մարդիկ ալ, կենդանիներն ալ, բուսականներն ալ բոլորովին կը փոխուին։ Բնութիւնն ինքնին քիզ կը թելադրէ թէ սխալ է Շովինականներուն հաշիւը։ Հապա այն հաշի՞ւն որով երուսաղէմը գլխաւոր միջօրէականի պիտի ընէին՝ ոչ մէկուն խօսքը ըլլալու համար։ Ասանկ արտառոց բան չէր կրնար ըլլալ։ Գիտութեան մէջ իմին, քուկինդ ի՞նչ ըսել է. ո՞րն է ճիշդը, այն կ'ընդունինք։ Երուսաղէմ կրնա՞յ ըլլալ գլխաւոր միջօրէական։ Մարդ սա Ֆրանսացիներու խելքին կը զարմանայ։ Առաջին անգամ Լուի ԺԳ. Թագաւորն էր որ գլխաւոր միջօրէականը երկաթի կղզիէն ընդունիլ հրամայեց, մեծամեծ աշխարհագէտներու կարծիքը առնելէն ետք։ Ինչո՞ւ համար ի հեճուկս Անգլիացիներու ու Գերմանացիներու կը պնդեն թէ բարիզն է։ Գլխաւոր միջօրէականը երկաթի կղզիէն ընդունիլը Գերմանակա՞ն է որ կը մերժեն, ու մեզ ալ կը մոլորեցնեն։

Ֆ. ԽԱՉԿՈՆՑ

ՀԱՅ-ՀՈՄԷԱԿԱՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ

Կը լսուի թէ՝ Հայ-հոմէականաց կ. Պատրիարք Տ. Պօղոս Ս. Խմմանուէլեանի և իր փոխանորդ Տ. Աւետիս Արքեպս.ի միջեւ անհամաձայնութիւն մը յառաջ եկած է։ Վերջին օրերս Տ. Աւետիս Արքեպիսկ.ի առարգրութեամբ շրջաբերական մը ղրկուած էր վիճակաւոր առաջնորդներուն, որու մասին Պրուսայի առաջնորդ Ճամճեան եպիսկ. առարկեր է թէ՝ պէտք էր պատրիարքական ստորագրութիւնը կրէր։ Տ. Պօղոս Խմմանուէլեան համաձիտ գտնուած է այս առարկութեան, որուն հետեւանքով յառաջ եկեր է յիշեալ անհամաձայնութիւնը։

—Նոյն Պատրիարքարանի Վարչական Ժողովոյ անցեալ ուրբաթ օրուան նիստին մէջ բաւական ջերմ վիճաբանութիւններ տեղի ունեցեր են։ Զորս գաւառներէ առաջնորդական ընտրութեան տեղեկագիրներ ղրկուեր են, Սինոդին մէջ վերջնական ընտրութիւնը տեղի ունենալու համար։ Վարչական Ժողովոյ անդամներէ ոմանք պահանջեր են որ, Պատրիարքարանի կանոնագրին 26րդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն, այդ տեղեկագիրները քննուին, ընտրութիւններու օրինաւորութիւնը հսկողութեան համար։ Տ. Պօղոս Ս. Խմմանուէլեան առարկութիւն ըներ է թէ՝ խնդիրը զուտ հոգեւոր հանգամանք ունենալով, Սինոդին իրաւասութեան կը վերաբերի, անդամներու կողմէ սոսկ դէմ առարկութիւն եղեր և պահանջուեր է որ օրէնքին տրամադրութիւնը կէտ առ կէտ գործադրուի։ Այս վիճաբանութենէն յետոյ խնդրին վերջնական հանգամանք մը տրուելու համար, պաշտօն յանձնուեր է դիւանադպիր Կոմիտաս վրդպ. Իսկէնտէրեանի, որպէս զի 12 տարիէ ի վեր տեղի ունեցած նմանօրինակ ընտրական գործողութիւններու առթիւ, Վարչական Ժողովոյ գործադրած եղանակը և իրաւասութիւնը ճշդելով տեղեկագիր մը բերէ Ժողովին։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԱՆԳԼԻՈՅ ԵՒ ՖՐԱՆՍՎԱԼԻ ՄԻՋԵՒ

ՕՐՈՒԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Անգլ. Խորհրդարանին յունվ. 30ին նիստի հրաւիրուելը, և Պ. Պալֆուրի մանչեսթրի մէջ արտասանած ճառը նոր սթափումը տուին Անգլիոյ հանրային կարծիքին։ Պէրլի Դահլիճին քաղաքականութեան, և պատերազմական պաշտօնատան սըխալներուն, անհոգութեան և անկազմակերպութեան դէմ եղած քննադատութիւնները այն աստիճան կը չափազանցուին որ, նոյն իսկ պահպանողական կուսակցութեան և Դահլիճին բերանը եղող Սթանտարդ՝ նախարարական տագնապի մը հաւանականութիւնը նկատի առնել կը ստիպուի։ Անշուշտ կը մերժէ այդ հաւանականութիւնը, բայց կայսրութեան վրայ տուած հակասական բացատրութիւնները լուրջ նկատողութեան արժանի են։ —«Խոշոր և անհեթեթ սըխալ մը պիտի ըլլայ այս պահուս նախարարութիւնը տապալելու վրայ խորհիլ։ Կառավարութիւնը ստանձնած է մինչեւ ծայրը յառաջ տանելու պատերազմը։ Պէտք է որ պաշտօնի վրայ մնայ, մինչեւ որ այս գործը ի յանգ հանէ։» Բայց Սթանտարդ կը խոստովանի թէ նախարարներու ճառերը «անհոհեմ» եղած են, և անոնց գործերը «իմաստութենէ և չքմեղաչարութենէ զուրկ»։ Բայց ասիկայ պատճառ մը չէ իրեն համար որ պահպանողական դահլիճը տեղի տայ «անջատեալ մասին» զոր կը ներկայացնեն Սըր Հէնրի Քամպել Պէնըրմէն և Սըր Ուիլըմ Հարքորդ։ Սթանտարդ կը յարէ.—«Կառավարութիւնը նեղը ճգելու կամ ընդդիմադիրներուն հացին եղ՝ քսելու սին գոհունակութիւնը ունենալու համար չէ որ հակառակ դէպ կոչին քննադատեցինք Մանչեսթրի մէջ արտասանուած ճառը։ Բայց Բրիտանական գաղթավայրերու վրայ արշաւանքներ եղած ըլլալը, մեր ստացուածքներուն գրաւուիլը, պահապան զօրքերու պաշարուած մնալը, մեր գինուորներէն 2500ին գերի բռնուիլը, Անգլիական բանակներու՝ անշարժութեան դատապարտուելու, և թշնամիին յառաջխաղացութեան դիմադրելու անկարող գտնուելու տեսարանը այնպիսի դէպքեր չեն որոնց պէտք է ակնկալել իրերու ընթացքին մէջ։ Ցաւալի է այսպիսի պարագաներու մէջ տեսնել նախարարները որոնք թեթեւ կերպով կը վերաբերուին այսպիսի ազէտներու հետ։» Պահպանողական թերթը ապացոյց կ'եզրակացնէ։—«Եթէ դահլիճին անդամները պէտք է պահեն այն վստահութիւնը զոր ազգը կ'ուզէ պահել իրենց վրայ, հոգ տանելու են իրենց ստանձնած այնքան կարեւոր գործը քիչ մը տարբեր կերպով յառաջ տանելու։» Ուրիշ բառերով, Սթանտարդ կը փափաքի որ Դահլիճը կանդուն մնայ, բայց ստիպուած է խոստովանիլ թէ՝ այս Դահլիճը աննախատես, անկարող և ազգին անպատուաբեր նախարարութիւն մը եղած է։ Դահլիճին բուն իսկ բերանը եղող Թերթին այս խոստովանութիւնը չատ յատկանշական է։

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ի նպաստ միթինկ մը գումարուեր է անցեալ հինգշաբթի Լոնտոնի մէջ։ Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէր Էթօի խմբագրապետ Պ. Քրուք, որ առջի իրիկուընէ ձգեր էր այդ թերթին խմբագրապետութիւնը, ստիպուած ըլլալով հրաժարիլ, Թրանսվալի պատերազմին նկատմամբ իր յայտնած կարծիքներուն համար։ Պ. Քրուք զօրեղապէս և պերճախօս փաստերով պախարակած էր արդի պատերազմը։ Ներկայ էին նաեւ Րէվիւ-օվ Րէվիուզի խմբագրապետ Պ. Սթէտ, Խորհրդարանին անդամ Պ. Բոպինսըն Սուտտար, Սըր Ֆրէտերիք Մաքէրնըն ևլն.։ Միթինկը երեք որոշումներ քուէարկեց։ Առաջին որոշումը, զոր ներկայացուցած էր Պ. Քրուք, կը յայտնէ թէ՝ պատերազմը ոճիր մըն է մարդկութեան դէմ և թէ այս ոճիրը չատ աւելի ծանր հանգամանք մը պիտի առնէ, եթէ տակաւին երկարաձգուի, կայսրութեան դինուորական վարկը տեղը բերելու համար։ Երկրորդ որոշումը, որ կրկնակ ծանրահաւրութեանց ենթարկուեցաւ, և ներկայացուած էր Պ. Սթէտի կողմէ, կը դատապարտէ Պ. Չեմպրլէնի դիւանագիտական մեթոդը, կը յայտարարէ թէ պատերազմին գլխաւոր պատճառն էր այն վերաբնակութիւնը, զոր Պօերներուն վերջնած է Պ. Չեմպրլէն՝ որուն անչափարժան մէջ ունեցած մեղսակցութիւնն ալ աւելի յայտնի եղաւ։ Երրորդ Ժողովին որոշման համաձայն այդ արշաւանքի խնդրոյն վերջ կատարուելիք քննութիւնը՝ ձեւական բան մը ըլլալ աչքառութիւը եղան եղած ըլլալով հիմա։ Երրորդ որոշումը, որ միւսներուն պէս միաձայնութեամբ քուէարկուեցաւ, կը յայտնէ թէ պատերազմի դադարման ի նպաստ կարգ մը միթինկներ պիտի գումարուին Լոնտոնի ամենամեծ սրահներուն մէջ։

Պերլինի Հանրամատչական-քրիստոնեաները անցեալ ուրբաթ իրիկուն համակրական մեծ ցոյց մը ըրին ի նպաստ Պօերներուն։ Ունկնդիրներու թիւն էր գրեթէ 1500 հոգի։ Հանրամատչական-քրիստոնեաներու պետը, Տ. Սգոքըր, բուռն կերպով ծափահարուած ճառ մը խօսեցաւ, որուն մէջ գովեց Պօեր Ժողովուրդին քաջութիւնը և համբերութիւնը։ Ցետոյ Ժողովը համակրական ուղերձ մը քուէարկեց ի նպաստ Պօերներուն, յոյս յայտնելով որ Անգլիացիներուն վրայ մնատղուած մեծ յաղթանակ մը՝ պիտի երաշխաւորէ երկու քաջարի հանրապետութիւններուն անկախութիւնը և ազատութիւնը։

ԱՌՋԻ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԷՆ կարեւորագոյնը այն է, որ կը ծանուցանէ թէ Պլուբըր և Ուորրըն զօրավարները Թուկէյա գետը անցնելու վրայ են, և թէ 40,000 Պօերներ, զօրեղապէս ամրացած հակառակ կողմին վրայ, կը սպասեն Անգլիացիներու յարձակումին։ Ուրիշ հեռագիր մըն ալ կը ծանուցանէ թէ գերմանական Պոհոֆորտի չոգենաւը, որ գրաւուած էր Անգլիացիներու կողմէ, ազատ թողուեր է։ Այս առթիւ յիշենք Պերլինէն եկած լուրը թէ Լոնտոնի Դահլիճը սկզբամբ հաւաներ է դրամական հատուցում տալ այն չոգենաւի տէրերուն, որոնց չոգենաւերը անիրաւ տեղը գրաւուած են։ Կարգադրելի կը մնայ միայն սա կէտը որ յառաջիկայ այսպիսի դէպքեր չպատահին, ինչպէս նաև ճշդուի թէ՝ ի՛նչ բաներ պէտք է պատերազմի արգիլուած նիւթ նկատուին։

—Մըտաբը-Րիվըրէն երկուշաբթի թուով կը հեռագրուի Լոնտոն թէ նոյն առտուն կռիւ մը տեղի ունեցեր է հոն։ Պօեր թնդանօթները որոնք ժամանակ մը ի վեր լուռ կը մնային, պատասխանեցին Անգլիացիներու կրակին։ Անգլ. բանակատեղը հասած լուրեր կ'ըսեն թէ Օրանժցիները պատերազմին վերջնալուն կը բաղձան։

—Մակէրսֆոնթէյնէն Պօեր զօրաց կարեւոր ջոկատ մը բաժնուելով, Բուլէսպրէյ գացեր է։

—Մոլեթէնոյէն Քէյբ-Թաուն հասած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ՝ երեքշաբթի օրը անգլ. յառաջապահներու կողմէ կատարուած հետազօտութեան մը միջոցին ընդհարում մը տեղի ունեցեր է Պօերներուն հետ։ Անգլիացիները ոչ և է կորուստ չեն կրեր։

—Ռէնսպուրկէն ալ Քէյբ-Թաուն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ՝ զօր. Ֆրէնչի կողմէ Պօերներու հաղորդակցութեան դիծերուն սպառնալուն համար ղրկուած չորեքն գունդ մը երեքշաբթի օրը, առանց ոչ և է կորուստ կրելու մտեկեր է Նորվալիկամուրչին՝ Օրանժի սահմանագլխուն վրայ, և յետոյ դարձեր է Անգլ. բանակատեղը։ Լոնտոն հասած պաշտօնական տեղեկութիւններ կ'ըսեն թէ՝ Ռէնսպուրկի կիրակի օրուան կռիւն մէջ Անգլիացիները ունեցեր են 7 մեռեալ՝ որոնց մին հարիւրապետ, և 5 վիրաւոր։

—Լոնտոնի Թերթերը եաքսպտաէ (Օրանժ) յունվ. 14 թուով կը հրատարակեն հեռագիր մը թէ՝ Քիմպըլիի բանակատեղը հասնող մէկ քանի Քաֆիրներուն բերած լուրերուն նայելով, Քիմպըլիի բնակիչներուն օրապահիկի պաշարը սպառած է գրեթէ։ Լոնտոնէն ուրիշ հեռագիր մըն ալ կ'ըսէ թէ՝ Պօէրները յարձակում մը ըրեր են Սլինկէրսֆոնթէյնի անդլ. յառաջապահներուն վրայ, որոնք սակայն հասած օգնութիւններուն չնորհիւ կրցեր են ետ մղել Պօէրները։ Միւս կողմէ Զօր. Ֆրէնչ, կատարի կռիւ մը եաք, ետ մղեր է Պօէրներու ուրիշ յարձակում մը։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ծառայութեան մէջ գտնուող 17 Անգլիացի սպաներ Հաբաշ. Ափրիկէ մեկներ են։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆի Ռուս տորմիղին հրամանատար ծովակալ Վալռանի, որ Վիեննայի մէջ մեռաւ, մարմինը անցեալ երեքշաբթի նոյն քաղաքէն ճամբայ հանուեր է դէպ ի Օտեսա։ Նախորդ երկուշաբթի օրը տեղի ունեցեր է յուղարկաւորութիւնը, ճիշդ Ամերիկեան ծովակալի մը նման։ Ռուսիոյ և Ֆրանսայի Վիեննայի դեսպանները իրենց ցաւակցութիւնը յայտներ են հանգուցեալին այրիին։

Պելկրատի մէջ խօսք կայ թէ Սերպիոյ Ալեքսանդր Թագաւորը հաւանաբար պիտի ամուսնանայ Աւստրիացի արշիդքսուհիի մը հետ։

Յունանստանի երեսփ. ժողովին ուսմանց յանձնաժողովը չորեքշաբթի օրը 9ի դէմ 14 ձայնով մերժեր է արդի նախարարութեան ներկայացուցած օրինագիծը, որուն համեմատ պետական պաշտօնատուները պէտք է 3 տարի պաշտօնավարած ըլլան պետութեան համալսարանական հաստատութիւններուն մէջ։

ՄՈՈԱՑԿՈՈ ՆԱԽԱՐԱՐԸ.— Ինչպէս արդէն գրեցինք, Ճունաստանի պատերազմական նախարար դնդապետ Բումմնետուրոս հրաժարելով, իրեն յաջորդած է դնդապետ Զամատոս։ Ահա թէ ինչո՞ւ դնդապետ Բումմնետուրոս հրաժարեր է.— Մէկ քանի օր առաջ եվմտայոյցը կը ներկայացուէր երեսփ. ժողովին, և զարմանալի՛ բան, մէկ միլիոն տրախմի հասոյթի առաւելութիւն մը կը ցուցնէր։ Ցանկարծ գնդապետ Բումմնետուրոս նշմարեց թէ մոռցեր էր իր պաշտօնատան եվմտայոյցին մէջ նշանակել 18 միլիոն տրախմիի գումար մը, որ իր պաշտօնատուներուն առճիկը կը կազմէր։ Անհնարագրելի էր կառավարութեան զգացած չփոթութիւնը երբ հասկցուեցաւ պատերազմական նախապարերին մոռացումը։ Ասոր վրայ է որ իսկոյն Բումմնետուրոս ստիպուեր է հրաժարիլ։ Եվմտայոյցը հետեւաբար չէ հաւաստարակչուած, և կառավարութիւն կը վախնայ որ մի գուցէ չկրնայ յաջողութեամբ գլուխ հանել ծանուցուած եվմտական բարենորոգումները։

Աշխենի Արկայծ.—Բենեսպուրկէ կը հեռագրեն թէ Սամարայի (Ռուսիա) մէկ եկեղեցին փլեր է պատարագի առեն։ Բազմաթիւ մեռեալներ և վիրաւորներ կան։

ՆՈՐ ԵԻ ՈՒՆՐ ՇՓՈԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ծագեր են վէնեցուէլայի մէջ։ Բարաքասի Ֆրանս. հիւպատոսը և գաղթականութիւնը խնդրեր են իրենց կառավարութենէն, որ Ատլանտեանի նաւաբաժինը ղրկուի։ Իտալիա ալ երկու մարտնաւ կը ղրկէ։

ՍԱՆ-ՏՈՒՄԻՆԻԿՈՑԻ կը հեռագրեն թէ վերջերս ծագած միջադէպը Ֆրանսայի համար գոհացուցիչ պայմաններով կարգադրուեր է։

Ա.ՀԱ.ԻՈՐ ԵՐԿՐԱՇԱՐԻ մը տեղի ունեցեր է Սուամթրա կղզիին մէջ։ (Հոլանտական ստացուածք)։ Տասն և չորս գիւղեր հիմնայատակ կործաներ են, հարիւրաւոր տուներ փլեր, և բազմաթիւ մարդիկ մեռեր են փլատակներուն տակը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԶՄՈՒԱՆ ամէնէն խոտոր չըլլանին մէջ, ամառնային գեղաջիղաղ օդով մը տօնուեցաւ Քրիստոսի Ծնունդը։ Ուրիշ տարիներու բաղդատելով, կարծես բնութեան մէկ անակնկալը բայց սիրուն անակնկալն էր ասիկայ, որ բարեբախտութիւն մը եղաւ բարեպաշտ հոգիներու, մանաւանդ այցելութիւններ փոխանակողներու համար, որոնց՝ խօսակցութեան բաւական առատ նիւթ մատակարարեց։ Կէս գիշերէն մէկ երկու ժամ յետոյ մայրաքաղաքիս ամէն թաղերուն մէջ սկսան ժամերգութիւնները, և օդին պարզութենէն ու լուսնի լուսնէն օգտուող ամէն դասակարգի անձեր լեցուցած էին աղօթատեղիները։

Մայր եկեղեցին, իբրև կեդրոն և պատրիարքանիստ եկեղեցի, բազմութիւնը ամէնէն աւելի էր։

Ս. Պատրիարք Հայրը պատարագին քարոզեց և ապա ջրօրհնէքի արարողութիւնը կատարեց։ Ցետ աւարտման եկեղեցւոյ հանդիսաւոր թափորով ելաւ Պատրիարքարան, ուր անօրհնէքի արարողութիւնը կատարեց։ Շրջագայցի երեկոյին և Մննդեան Ա. օրը Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը ի պատիւ Ն. Սրբազնութեան ճաշ տուաւ։

Մննդեան Ա. ՕՐԸ չնորհաւորական այցելութեան եկան Պատրիարքարան, Հայ-հոմէականաց պատրիարքական փոխանորդ Տ. Աւետիս Արքեպս.՝ ընկերակցութեամբ վարդապետի մը, Պատկարաց Եկսարքին փոխանորդը՝ Գարու-քէհեասիին հետ, իտալական և Ֆրանսական դեսպանատանց թարգմանները, և Բրէտի Լիոնէլի անօրէն Պ. Պլանշընէ։

ԵՐԿՔ կէսօրին Պատրիարքարանի մեծ դահլիճին մէջ տեղի ունեցան Մննդեան տօնին չնորհաւորութեան պաշտօնական այցելութիւնները։ Եկեղեցական դասէն ներկայ էին Տ. Եզնիկ, Տ. Մկրտիչ և Տ. Գէորգ եպս.ները, և եղիչէ, Ամրոսիոս, Ներսէս և Մատթէոս վրդ.ները։ Քաղ. ժողովէն՝ դեր-ատենապետ Ստեփան փաշա, և Խորէն Գրիգոր, Եուսուֆեան Տիգրան, Զայեան Լիւիս, Գաբրակէօղեան Գրիգոր, Սէթեան Միհրան, Տէմիրճիպաշեան Սեպուհ և Տէր Ներսէսեան Տիգրան էֆ.ները։ Տեսուչ Խորհրդոյ անդամներէ ոմանք, Ազգ. Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան ատենապետ Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան և ուրիշ անդամ մը, ինչպէս նաև մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհրդոց անդամներէն ներկայացուցիչներ։ Նախ Ծակոր Գուրգէն էֆ. հետեւեալ բառախօսութիւնը ըրաւ.—

«Ամենապատիւ Սրբազան Հայր,

«Տեառն մերոյ Ծննդեան և Աստուածայայտնութեան տօնին առթիւ, ազգային ժողովոց և այլ պաշտօնական մարմնոց ներկայացուցիչք, թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքական Աթոռոյ առջեւ համախմբուած, պատիւ ունին իրենց որդիական մեծարանքը մատուցանել Ձեր Բարձր Սրբազնութեան, և յանուն համօրէն ազգին, շնորհաւորել ձեզ՝ Հայ. Եկեղեցւոյ այս սրբանուէր տօնը։

«Կը զգամք բովանդակ Պատրիարքական պաշտօնին դժուարին հանգամանքը զոր հարթելու կոչուեցաք աջակցութեամբ Ազգ. Կեդր. վարչութեան, և անհնար է մեզ անտես առնել, մանաւանդ թէ գոհունակութեամբ չյիշատակել, ի՛նչ չանք և աշխատութիւն որ ի գործ դրիք բարւոքելու ազգային եկեղեցական գործոց մատակարարութիւնը, ըսկսեալ գաւառական թափուր հովուութեանց վերակազմութենէն, մինչեւ կարօտելոց և որոց հոգածութեան բազմաթախանձ գործը, որք ինքնին ստիպողութիւն ունէին ուրիշ ամէն կարգի խնդրոց վրայ, իբրեւ կարեւորագոյնք ի կարեւորս Ձեր պաշտօնավարութեան առաջին օրէն։

«Գաւառական առաջնորդութեանց վերակազմութիւնը, նոյն իսկ առժամանակեայ կարգադրութեամբ բազումութիւնք, չէր կրնար այլ ևս յապաղիլ առանց ծանր հետեւանաց ի վնաս եկեղեցւոյ, ինչպէս դառն փորձը ցոյց տուաւ ի վան, գաւանափոխութեան առթիւ. և եթէ ծանրագոյն հետեւանք չէրցաւ ունենալ, կը զգամք թէ մեծապէս կը պարտիմք Ազգ. Վարչութեան իմաստուն տնօրինութեանց։ Իսկ կարօտելոց խնամածութեան գործը, գէթ ժամանակի մը համար, ունի տեւական հանգամանք, վասն զի այն վիճակը՝ յորում կը տառապի կարօտութիւնը, չի ներեր մեզ հաշուել թէ ո՛րչափ ինչ ըսած եմք ցայսօր, այլ մանաւանդ կը թելադրէ մեզ նկատել թէ ո՛րչափ ինչ ընել կը պարտիմք առկաւին ի խնամս կարօտելոց և անոք մանկութեան։

«Եւ երբ կը վստահամք գնահատել՝ թէ Ազգ. Կեդր. Վարչութիւն, Հայ եկեղեցականաց սիրայօժար յանձնառութեամբ յաջողեցաւ ի գլուխ հանել հովուական վերակազմութեան գործը, արժան կը համարիմք նաև երախտագիտութեամբ յիշատակել մարդասէր ազգայնոց, հեռաւոր թէ մերձաւոր, սրտագին նուիրատուութիւնները Պատրիարքարանի Նպաստից գանձանակին, և այս հանդիսական պատեհութեամբ, ջերմ չնորհակալութիւն յայտնել բոլոր բարերարաց։

«Խորին երախտագիտութիւն կուգամք յայտնել մանաւանդ, Սրբազան Հայր, ի լուր մեր Օգոստափառ Վեհապետի կայսերական հրամանին, զոր Ձեր Սրբազնութիւն աւետեց Հայ ժողովրդ-

ՎԱՃԱՌՔԻ ՄԱՍԻՆ

ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՒՄ Է

19 Յունուար 1900

Յունիսյան 3% պարտատոմս	100.10
Բէօ	285.
Վօտօլայ	23.15
Ցարսկոյէ Սելօ	129.50
Կուրսկ-Քիեվ 5%	93.15
Գաց Մոսկվայի	566½
Մոսկովսկոյ	69.15
Ռոստովսկոյ	58.52

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՆՈՅՆՅՈՒՆ. — Մուշ. Ե. ասում եք՝ տարեգրությունը պարտաճառ դադարեցրել է 1 Նոյեմբերից։ Ուրեմն ձեզ 20 համարներ պակասում են։ Ուղարկեցինք։

ՀԱՐՑ ՄԸ. — Ո՞վ է ասել, թէ Ձեզ ամսագիր չեն ուղարկում։ Ամսագիրը ուղարկվում է ամեն ամսի 1-ին։ Ուրեմն Ձեզ ուղարկվել է

Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ԸՆՏԱՆԻԱԿԱՆ ՊԱՏՄՎԱԾՔՆԵՐ

—Հիսուսի՛ն Քրիստո՛սի վրա ինչ-որ բան ասացիր, Ասլանո՛ւկ, ասա՛ կրկնի՛ր, որ մենք էլ լսենք,— ասացին Ասլանուկի ընկերները, որոնք հետաքրքրությամբ էին լսում նրա պատմությունը։

Ասլանուկը կրկնեց իր ասածը։

Ընկերները զարմացան։ Նրանք չէին հավատում, որ Հիսուսը կարող է մեռնել խաչի վրա, որովհետև նրանք գիտեին, որ Հիսուսը Աստծո որդին է։

Ասլանուկը նրանց ասաց, որ Հիսուսը մեռել է մարդկանց մեղքերի համար, որպեսզի նրանք ապրեն հավիտյան։

Ընկերները ծիծաղեցին Ասլանուկի վրա։ Նրանք ասացին, որ Հիսուսը մեռել է իր մեղքերի համար, որովհետև նա ստել է, գողացել է, ուրիշների հետ վատ է վարվել։

Ասլանուկը ասաց, որ Հիսուսը ոչ մի մեղք չի գործել, որ նա միայն բարի գործեր է արել